

סקירה כללית

עידו קורמן

כללי

היעד הראשון בפיתוח ענף הפרחים ברמת נגב היה להגדיל את סל הפרחים המשווק ולבסס אותו. לאור נתוני האקלים ניתן היה לשער כי האיזור לא רק שאינו נופל משאר האיזורים, כמו מערב הנגב, או הערבה, אלא אף נוח יותר.

רמת נגב מאופיינת בטמפי' לילה נמוכות ובטמפי' יום גבוהות בקיץ. ההפרש הגדול בין טמפי' יום ללילה גורם להתפתחות פיזיולוגית טובה יותר של הצמחים.

במסגרת משקי מודל הקמנו במס' משקים בתי צמיחה עם פרחים מובילים. כך להערכתנו ניתן לבחון כלכלית, אם ניתן אכן להתפרנס מהענף. הוקמו משקי מודל לאסקלפיאס, ורדים, ליזיאנטוס, לימוניות יפני, אקוניטום, ארומורוס, סייפנים, נוסף למשק המודל הן במסגרת פיזור סיכונים והן משום פתיחת מסגרות, עודדנו מגדלים לנסות, ולו בקנה מידה קטן, פרחים נוספים. כך למשל גדלים בהצלחה הגידולים הבאים:

דלפינמיום, אסטר, היפריכום וגודציה. ב-2 סוגי פרחים לא צריך היה לעשות כלל עבודה מאחר ובהם נרכש נסיון שיטות חדשות, שיושמו בהצלחה, והם הטרכליום והגיבסנית.

תכניות הפיתוח

- א. אחרי ההצלחה שבגידול פרחי הקטיפא אנו פונים לנושא הפקעות והבצלים, שלהערכתנו עשוי להיות ענף חשוב ומרכזי. כאן, לצד גידולים קיימים כמו הארומורוס והאקוניטום, שנבדקים כמשקי מודל, אנו בוחנים סוגים ומינים נוספים רבים להם יש דרישה בשווקים העולמיים. מאחר והידע מועט אנו בוחנים בתחנה את השיטות האגרוטכניות לגידול (מועדים, צפיפות, תאורה, השקייה וכו').
- ב. נושא נוסף אותו צריכים לפתח הוא נושא המים המליחים. בתצפיות ראשונות ראינו, כי למלח לא היתה השפעה כלל, לפחות למראית עין, על אספרגוס מירוקלדיוס וכי בשימוש מושכל במלח אפשר לגרום לאינדוקציה בטרכליום. אין לנו ספק, כי עקב בעיות המים ולאור הכמויות העצומות של מים מליחים המצויות באיזור, יש ללמוד איך להשתמש במים הללו שימוש פורה.
- ג. פיתוח ענף עציצים פורחים. הסוגים אותם אנו רואים כמעניינים, הנם הצמחים המעוצים ובהם, לדעתנו, יש להשקיע מאמץ, הן באיקלום ושיטות גידול והן בבחירת הסוגים.

יישום מחקרים

מחקרים מהפכניים לא היו בשנים האחרונות אצין כי האגרוטכניקה משתנה ובהחלט מאומצת במהרה ע"י החקלאים. כך למשל הרחבת עונת הטרכליום והגדלת התפוקה/ד"י ע"י גיזום במועדים, שלא היו מוכרים עד כה. אצין, כי החלוצה היתה רמת נגב במשק שליו - קדש ברנע. תצפית בנושא המלחה על מנת לקבל אינדוקציה בטרכליום תקויים בשנה הבאה.

במסגרת הרחבת שטחי גידול הפרחים קודם גם האסקלפיאס, ע"י נתינת חומר הריבוי וזאת - מתוך ראייה, כי הגידול עשוי להיות גידול מוביל באיזור וכן-גידול מרכזי במשק המשפחתי.

דרישות השוק גבוהות, הייצור ההולנדי נתקל בקשיים מבחינת הגידול עצמו. בישראל, כך עושה רושם כרגע, רק איזור החול בנגב מסוגל לגדלו בצורה סבירה. הצמח דורש עצמות אור גבוהות ובקרקע חולית מתפתח בצורה טובה יותר.

שיטות ואופן גידול

זרעים ניתנו למשפחת שליו בקדש ברנע ונזרעו, בתאריך 23/5, בצורה שטחית: כ-1 ס"מ בתוך האדמה וכ-120 זרעים/מ' ערוגה. השטח הושקה והותז בצורה אינטנסיבית, עד לאחר ההצצה וההתבססות הראשונית. הצמח גדל בצורה פראית, ללא הארה והדלייה, עד למצב בו יצר זרעים ופיתח קנה שורש רציני ואז נגזם. גיזום החלקה על מנת ליצור רצף שיווק, חולק ל-2: גיזום מחצית ב-1/9 וגיזום המחצית השניה ב-15/9 לאחר הגיזום הואר השטח במרכז הלילה ל-6-8 שעות (וזאת עקב אי ידיעה מספיקה של הגידול). במשטרי השקיה נכונים ביותר לדעתי לאיזור החול (השקיה פעמיים ביום), גדלו הפרחים לתפארת, הן מבחינת איכות (גובה ועובי) והן כמותית ונקטפו החל מ-12/10 ועד 1/11. סה"כ שווקו 69,600 ענפים ל-2 בורסות: VBA הולנד, NOICE גרמניה, במחיר ממוצע של 0.29 ג' הולנדי, סה"כ פדיון של כ-20,000 F שהם בשער המשק כ-22,000 ש"ח/דונם, סכום המכסה את הרוב המכריע של הוצאות הגידול - תאורה וחימום לכל העונה. דו"ח מפורט על הגידול עצמו, שיטות העבודה הנהוגות בישראל ומה שיושם בקדש ברנע, יהיה בסוף העונה. עם תום השיווק בוצע גיזום נוסף בגובה הקרקע וכרגע השטח כשלושה שבועות לפני הקטיף השני.